

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 40.547/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 mei 2006 door de Minister van Sociale Zaken verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "houdende diverse bepalingen met het oog op de integratie van de kleine risico's in de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging voor de zelfstandigen", heeft op 13 juni 2006 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾, alsmede van de te vervullen vormvereisten. Daarnaast bevat dit advies nog een aantal opmerkingen over andere punten. Hieruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving, binnen de haar toegemeten tijd, een exhaustief onderzoek aan het voorontwerp heeft kunnen wijden.

*

* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet regelt de integratie van de kleine risico's van de zelfstandigen in de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging. Met het oog hierop worden in hoofdzaak wijzigingen aangebracht in de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (hierna: de gecoördineerde wet), en in de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen. Met uitzondering van een aantal bepalingen, treedt de wet die thans in ontwerpvorm voorligt in werking op 1 januari 2008.

VORMVEREISTEN

Met toepassing van artikel 15 van de wet van 25 april 1963 betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg dient het ontwerp, behoudens in het geval van hoogdringendheid, voor advies te worden voorgelegd, hetzij aan het beheerscomité van de instellingen die belast zijn met de toepassing van de ontworpen bepalingen, hetzij aan de Nationale Arbeidsraad. Uit de bij de adviesaanvraag gevoegde stukken kan niet worden afgeleid dat aan dit vormvoorschrift

⁽¹⁾ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder rechtsgrond de overeenstemming met hogere rechtsnormen verstaan.

werd voldaan of dat voor het niet inwinnen van bedoeld advies de hoogdringendheid werd ingeroepen. Indien met betrekking tot het voorliggende ontwerp de hoogdringendheid niet wordt ingeroepen, zal alsnog aan dit vormvereiste moeten worden voldaan. Mocht het ontwerp ten gevolge hiervan nog wijzigingen ondergaan, zullen die wijzigingen nog om advies aan de Raad van State, afdeling wetgeving, moeten worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 7

1. Artikel 7, derde lid, van het ontwerp verleent aan de Koning de bevoegdheid om de wetgeving betreffende de sociale bijdragen bestemd voor het sociaal statuut van de zelfstandigen te wijzigen, in het bijzonder wat de percentages en de drempels van de beroepsinkomsten betreft bedoeld in de artikelen 12 en 13 van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, en om te voorzien in sociale bijdragen ten laste van bepaalde categorieën van rechthebbenden op verstrekkingen van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

De door de Koning met toepassing van artikel 7, derde lid, tot stand gebrachte besluiten dienen ter bekrachtiging te worden voorgelegd aan de Wetgevende Kamers (artikel 7, vijfde lid, van het ontwerp).

2.1. Het toekennen aan de Koning van een ruimere verordeningsbevoegdheid dan Hij normaal heeft, met machtiging om bestaande wetten te wijzigen, aan te vullen of op te heffen, is als zodanig niet in strijd met de Grondwet. Dergelijke ruime bevoegdheidstoewijzing kan worden gesteund op artikel 105 van de Grondwet naar luid waarvan "de Koning geen andere macht heeft dan die welke de Grondwet en de bijzondere wetten, krachtens de Grondwet zelf uitgevaardigd, Hem uitdrukkelijk toekennen". Ingevolge artikel 105 van de Grondwet kan een bijzondere wet, krachtens de Grondwet zelf uitgevaardigd, de uitoefening van de verordenende macht van de Koning immers buiten de door artikel 108 van de Grondwet gestelde grenzen uitbreiden ⁽²⁾.

⁽²⁾ Cass., 3 mei 1974, A.C., 1974, 967.

De toekenning van dergelijke machten aan de Koning is evenwel niet onbeperkt. Om bestaanbaar te blijven met het geheel van de grondwettelijke regels die de verhouding tussen de wetgevende en de uitvoerende macht regelen, dienen er uitzonderlijke omstandigheden aanwezig te zijn ⁽³⁾, mogen zulke machten slechts voor een beperkte periode aan de Koning worden toegekend, en dienen de aan de Koning toegekende machten nauwkeurig te zijn omschreven, zowel wat betreft de doeleinden en oogmerken, als wat betreft de aangelegenheden waarin maatregelen kunnen worden genomen, en moet de precieze strekking van de maatregelen die de Koning vermag uit te vaardigen, worden aangegeven ⁽⁴⁾.

2.2. Wat de toepassing van de *sub* 2.1. in herinnering gebrachte beginselen op artikel 7, derde lid, van het ontwerp betreft, kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt.

2.2.1. Het is zaak van de wetgever om zich een oordeel te vormen omtrent het bestaan van uitzonderlijke omstandigheden die een verregaande bevoegdheidstoewijzing als die in artikel 7, derde lid, van het ontwerp aan de Koning kan billijken. Dergelijke uitzonderlijke omstandigheden lijken op het eerste gezicht niet voorhanden te zijn, althans wordt er geen gewag van gemaakt in de memorie van toelichting. Het staat dan ook aan de regering om het voorhanden zijn van deze omstandigheden op omstandige wijze te staven in de memorie van toelichting.

2.2.2. Er is formeel niet voldaan aan het vereiste dat de aan de Koning toegekende uitzonderlijke bevoegdheid in tijd beperkt dient te zijn. Weliswaar zou uit artikel 7, derde lid, van het ontwerp een onrechtstreekse temporele beperking kunnen worden afgeleid, doch het verdient aanbeveling dienaangaande een uitdrukkelijke beperking in de wet in te schrijven.

⁽³⁾ Die uitzonderlijke omstandigheden bepalen overigens de grenzen van de periode gedurende welke die machten kunnen worden toegekend.

⁽⁴⁾ Wegens het uitzonderlijke karakter ervan, dient het toekennen door de wetgever van bijzondere machten aan de Koning strikt te worden geïnterpreteerd. (zie o.m. Arbitragehof, nr. 18/98 van 18 februari 1998, B.3.4; nr. 68/99 van 17 juni 1999, B.5.4).

2.2.3. Wat de voorwaarde betreft dat de aan de Koning toegekende machten nauwkeurig moeten zijn omschreven, zowel wat betreft doeleinden en oogmerken als wat betreft de aangelegenheden waarin maatregelen getroffen kunnen worden en met betrekking tot de strekking ervan, moet worden vastgesteld dat de in artikel 7, derde lid, van het ontwerp toegekende bevoegdheden zeer ruim en vaag en derhalve op weinig precieze wijze worden omschreven. Zo wordt de wetgeving die door de Koning kan worden gewijzigd, en de strekking van de regels die de Koning vermag uit te vaardigen, niet voldoende nauwkeurig omschreven. Hierover om uitleg verzocht door de auditeur-verslaggever, heeft de gemachtigde ambtenaar de volgende toelichting verstrekt:

"Lorsqu'on parle de modifications à la législation relative aux cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants, on vise tous les dispositifs qui ont un impact sur les recettes de cotisations sociales destinées à alimenter le statut social des travailleurs indépendants (cf notamment la liste qui figure dans le projet de loi modifiant la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre générations - art 91ter en projet). L'accord politique consiste en une obligation d'adapter les pourcentages et les seuils de revenus professionnels figurant dans l'arrêté royal n°38 du 27 juillet 1967, mais aussi en une possibilité d'adapter la législation sur les cotisations des sociétés, ou encore d'instaurer une cotisation spécifique pour les pensionnés, ou de jouer sur tout autre dispositif susceptible d'augmenter les recettes de cotisations sociales".

De aan de Koning in artikel 7, derde lid, van het ontwerp verleende bevoegdheden dienen derhalve, mede in het licht van de aldus door de gemachtigde ambtenaar verstrekte toelichting, nauwkeuriger te worden omschreven.

Artikel 24

De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan of als gevolg van de ontworpen wijziging van artikel 123, eerste lid, van de gecoördineerde wet niet eveneens het derde lid van hetzelfde artikel moet worden gewijzigd, waar nu melding wordt gemaakt van "het in het eerste lid bedoelde minimumbedrag".

Artikel 27

Het ontworpen artikel 126, eerste lid, van de gecoördineerde wet bepaalt dat "bij betwisting tussen gerechtigden omtrent de vraag bij wie een kind als persoon ten

.../...

laste moet worden ingeschreven, het kind bij voorrang (wordt) ingeschreven als persoon ten laste van de oudste gerechtigde". Vraag is of voor dit verschil in behandeling tussen gerechtigden, naar gelang hun leeftijd, een deugdelijke verantwoording in het licht van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel voorhanden is. In dat verband werd door de gemachtigde ambtenaar de volgende toelichting verstrekt:

"Door de integratie van de kleine risico's is er geen onderscheid meer in rechten tussen de titularissen (onderscheid algemene regeling en zelfstandigenregeling met beperktere rechten) en heeft het in principe geen belang ten aanzien van welke titularis een rechthebbende als ten laste zal worden ingeschreven. De persoon ten laste genereert immers dezelfde rechten als de persoon ten aanzien van wie hij als ten laste werd ingeschreven. In een systeem met verschillende rechten werd de rechthebbende dan ook als persoon ten laste ingeschreven ten aanzien van de titularis met de meeste rechten.

Het principe in een systeem zonder een dergelijk onderscheid is steeds dat van de vrije keuze. Enkel in geval van betwisting tussen de titularissen heeft men een objectief en duidelijk, in alle gevallen toe te passen criterium dienen te gebruiken om een voorrangsregel in te bouwen. Het criterium van de oudste gerechtigde is een objectief criterium dat in alle gevallen op dezelfde wijze kan worden toegepast. Het is bovendien een criterium dat reeds bestond in de vroegere voorrangsregel en dat voor de verzekeringsinstellingen eenvoudig te hanteren is, zonder dat zij bijkomende informatie dienen op te vragen aan de sociaal verzekerden".

Het verdient aanbeveling deze verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting.

WETGEVINGSTECHNISCHE OPMERKINGEN

1. De wetshistoriek van de te wijzigen wetsbepalingen wordt in het ontwerp niet altijd op correcte wijze weergegeven. De redactie van de inleidende zinnen van de hierna vermelde artikelen van het ontwerp zal in dat opzicht moeten worden verbeterd, rekening houdende met de opmerkingen welke hierna in dat verband worden gemaakt.

1.1. Artikel 195, § 1, 2°, van de gecoördineerde wet werd vervangen bij koninklijk besluit van 17 maart 1997, gewijzigd bij de wetten van 22 februari 1998 en 22 augustus 2002, het koninklijk besluit van 11 mei 2003 en de wetten van 27 december 2004 en 27 december 2005 (artikel 3 van het ontwerp).

.../...

1.2. Artikel 24 van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, werd vervangen (niet: gewijzigd) bij het koninklijk besluit van 8 augustus 1997 (artikel 4 van het ontwerp).

1.3. Artikel 32 van de gecoördineerde wet werd ook nog gewijzigd bij het koninklijk besluit van 10 juni 2001, terwijl de wijziging bij het koninklijk besluit van 5 november 2002 niet meer van kracht is (artikel 16 van het ontwerp).

1.4. Artikel 32, eerste lid, 15°, van de gecoördineerde wet werd vervangen bij het koninklijk besluit van 25 april 1997, en niet gewijzigd bij de wet van 25 januari 1999 (artikel 16, 10°, van het ontwerp).

1.5. Artikel 32, tweede lid, van de gecoördineerde wet werd vervangen bij het koninklijk besluit (niet: bij wet) van 25 april 1997 (artikel 16, 15°, van het ontwerp).

1.6. Artikel 33 van de gecoördineerde wet werd gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 18 november 1996 en 25 april 1997 en bij de wetten van 25 januari 1999 en 9 juli 2004 (artikel 17 van het ontwerp).

1.7. Artikel 37 van de gecoördineerde wet werd ook nog gewijzigd bij de wet van 27 december 2005, terwijl de wijziging bij de wet van 9 juli 2004 niet meer van kracht is (artikel 19 van het ontwerp).

1.8. Artikel 48, § 2, van de gecoördineerde wet werd ook nog gewijzigd bij de wet van 22 februari 1998 (artikel 21 van het ontwerp).

1.9. Artikel 118, tweede lid, van de gecoördineerde wet werd ook nog gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 oktober 2004 (artikel 22 van het ontwerp).

1.10. Artikel 174, 9°, van de gecoördineerde wet werd vervangen bij de wet van 20 december 1995 (artikel 28 van het ontwerp).

1.11. Artikel 191 van de gecoördineerde wet werd vervangen (niet: gewijzigd) bij het koninklijk besluit van 12 augustus 1994 en gewijzigd bij de wet (niet: het koninklijk besluit) van 27 april 2005 (artikel 29 van het ontwerp).

.../...

1.12. Artikel 191, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wet werd ook nog gewijzigd bij de wetten van 27 december 2004 en 27 december 2005 (artikel 29, 1°, van het ontwerp).

1.13. Artikel 192 van de gecoördineerde wet werd eerst vervangen bij koninklijk besluit van 12 augustus 1994 (artikel 30 van het ontwerp).

1.14. Artikel 192, vierde lid, punt 1°, a) en punt 2°, a), van de gecoördineerde wet werden vervangen (niet: gewijzigd) bij het koninklijk besluit van 25 april 1997 (artikel 30 van het ontwerp).

1.15. Artikel 195 van de gecoördineerde wet werd ook nog gewijzigd bij het koninklijk besluit 17 maart 1997 en bij de wetten van 22 augustus 2002 en 27 december 2005 (artikel 31 van het ontwerp).

1.16. Artikel 200 van de gecoördineerde wet werd vervangen bij de wet van 22 februari 1998 (niet: 2002) en gewijzigd bij het koninklijk besluit van 17 september 2005 (artikel 33 van het ontwerp).

1.17. Artikel 201 van de gecoördineerde wet werd vervangen (niet: ingevoegd) bij het koninklijk besluit van 12 augustus 1994 (artikel 34 van het ontwerp).

1.18. Artikel 217 van de gecoördineerde wet werd gewijzigd bij de wetten van 22 februari 1998, 14 januari 2002 en 22 augustus 2002 (artikel 35 van het ontwerp).

1.19. Artikel 60, eerste lid, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, werd eerst vervangen bij de wet van 12 augustus 2000 (artikel 41 van het ontwerp).

1.20. Artikel 60*bis* van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, werd ingevoegd bij de wet van 12 augustus 2000, vervangen bij de wet van 2 augustus 2002 en gewijzigd bij de wetten van 22 december 2003 en 27 december 2004 (artikel 42 van het ontwerp).

1.21. Artikel 60ter van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, werd ingevoegd bij de wet van 12 augustus 2000 en gewijzigd bij de wet van 2 augustus 2002 (artikel 43 van het ontwerp).

2. Het is gebruikelijk in een doorlopende tekst "euro" te schrijven in plaats van de ISO-afkorting "EUR" te gebruiken.

3. Rekening houdende met de toepasselijke regels van wetgevingstechniek dient artikel 18 van het ontwerp als volgt te worden geredigeerd:

"Artikel 34, derde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 25 januari 1999, wordt opgeheven".

4. In artikel 23 van het ontwerp schrijve men: "..., worden de woorden "in artikel 32, eerste lid, 1° tot 16° en 20°" telkens vervangen door de woorden ...".

5. In artikel 44 van het ontwerp dient de inleidende zin als volgt te worden geredigeerd:

"In dezelfde wet wordt artikel 71, opgeheven bij de wet van 22 december 2003, hersteld in de volgende lezing:".

6. In artikel 52, § 2, van het ontwerp schrijve men aan het einde: "..., met uitzondering van artikel 33 dat uitwerking heeft met ingang van 1 juli 2006".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. SMETS, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. L. VAN CALENBERGH, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 40.547/1

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 22 mai 2006, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi "portant des dispositions diverses en vue de la réalisation de l'intégration des petits risques dans l'assurance obligatoire soins de santé pour les travailleurs indépendants", a donné le 13 juin 2006 l'avis suivant:

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique⁽¹⁾ et l'accomplissement des formalités prescrites. Par ailleurs, le présent avis comporte également un certain nombre d'observations sur d'autres points. Il ne peut toutefois s'en déduire que, dans le délai qui lui est imparti, la section de législation a pu procéder à un examen exhaustif du projet.

*

* *

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis établit les règles d'intégration des petits risques des indépendants dans l'assurance obligatoire soins de santé. Pour ce faire, il modifie principalement la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994 (ci-après: la loi coordonnée), et celle du 6 août 1990 relative aux mutualités et aux unions nationales de mutualités. Exception faite d'un certain nombre de dispositions, la loi actuellement en projet entre en vigueur le 1er janvier 2008.

FORMALITÉS

L'article 15 de la loi du 25 avril 1963 sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale impose, sauf en cas d'urgence, de soumettre le projet pour avis, soit au comité de gestion des organismes chargés de l'application des dispositions en projet, soit au Conseil national du Travail. Les pièces jointes à la demande d'avis ne permettent pas de déterminer si cette formalité a été accomplie ou que l'urgence a été invoquée pour ne pas recueillir cet avis. S'il en résultait que le projet doit encore être modifié, ces modifications devront encore être soumises au Conseil d'État, section de législation.

⁽¹⁾ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par fondement juridique la conformité aux normes supérieures.

EXAMEN DU TEXTE

Article 7

1. L'article 7, alinéa 3, du projet donne pouvoir au Roi de modifier la législation relative aux cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants, notamment en ce qui concerne les pourcentages et les seuils de revenus professionnels visés aux articles 12 et 13 de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants et de prévoir des cotisations sociales à charge de certaines catégories de bénéficiaires de prestations du statut social des travailleurs indépendants.

Les arrêtés élaborés par le Roi en application de l'article 7, alinéa 3, doivent être soumis pour confirmation aux Chambres législatives (article 7, alinéa 5, du projet).

2.1. L'attribution au Roi d'un pouvoir réglementaire plus large que celui dont il dispose normalement, l'habilitant à modifier, compléter ou abroger des lois existantes n'est pas en soi contraire à la Constitution. Une telle attribution de compétence élargie peut se fonder sur l'article 105 de la Constitution qui dispose que "le Roi n'a d'autres pouvoirs que ceux que lui attribuent formellement la Constitution et les lois particulières portées en vertu de la Constitution même". L'article 105 de la Constitution permet qu'une loi particulière, portée en vertu de la Constitution même, étende l'exercice du pouvoir réglementaire du Roi au-delà des limites fixées par l'article 108 de la Constitution⁽²⁾.

⁽²⁾ Cass., 3 mai 1974, *Pas.* 1974, I., 911.

Toutefois, l'attribution au Roi des pouvoirs définis ci-dessus n'est pas illimitée. Pour qu'elle soit conciliable avec l'ensemble des règles constitutionnelles qui régissent les rapports entre le pouvoir législatif et le pouvoir exécutif, il faut qu'il y ait des circonstances exceptionnelles⁽³⁾, que l'attribution au Roi de tels pouvoirs soit limitée dans le temps et que les pouvoirs conférés au Roi soient précisément définis, tant en ce qui concerne les finalités et les objectifs qu'en ce qui concerne les matières dans lesquelles des mesures peuvent être prises, et que soit indiquée la portée précise des mesures que le Roi est habilité à prendre⁽⁴⁾.

2.2. En ce qui concerne l'application des principes rappelés sous 2.1. à l'article 7, alinéa 3, du projet, les observations suivantes peuvent être formulées.

2.2.1. Il appartient au législateur d'apprécier si des circonstances exceptionnelles peuvent justifier une délégation au Roi de pouvoirs aussi large que celle de l'article 7, alinéa 3, du projet. À première vue, on n'aperçoit pas pareilles circonstances exceptionnelles, à tout le moins l'exposé des motifs n'en fait-il pas état. Il revient dès lors au gouvernement d'en justifier l'existence d'une manière circonstanciée dans l'exposé des motifs.

2.2.2. Formellement, il n'est pas satisfait à la condition selon laquelle le pouvoir exceptionnel attribué au Roi doit être limité dans le temps. Si une limitation dans le temps indirecte peut se déduire de l'article 7, alinéa 3, du projet, il vaudrait toutefois mieux inscrire une limitation expresse dans la loi à cet égard.

⁽³⁾ Ces circonstances exceptionnelles délimitent au demeurant la période au cours de laquelle ces pouvoirs peuvent être attribués.

⁽⁴⁾ En raison de son caractère exceptionnel, l'attribution de pouvoirs spéciaux par le législateur au Roi doit être interprétée strictement (voir entre autres Cour d'arbitrage, n° 18/98 du 18 février 1998, B. 3.4.4.; n° 68/99 du 17 juin 1999, B.5.4.).

2.2.3. Quant à la condition imposant de définir avec précision les pouvoirs conférés au Roi, tant en ce qui concerne les finalités et les objectifs, qu'en ce qui concerne les matières dans lesquelles des mesures peuvent être prises, ainsi que leur portée, force est de constater que l'article 7, alinéa 3, du projet définit les pouvoirs conférés d'une manière très large et très vague et partant, peu précise. Ainsi, la législation que le Roi peut modifier et la portée des règles qu'il peut élaborer ne sont pas suffisamment précisées. Interrogé à ce sujet par l'auditeur-rapporteur, le fonctionnaire délégué a exposé ce qui suit:

"Lorsqu'on parle de modifications à la législation relative aux cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants, on vise tous les dispositifs qui ont un impact sur les recettes de cotisations sociales destinées à alimenter le statut social des travailleurs indépendants (cf notamment la liste qui figure dans le projet de loi modifiant la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre générations - art 91ter en projet). L'accord politique consiste en une obligation d'adapter les pourcentages et les seuils de revenus professionnels figurant dans l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967, mais aussi en une possibilité d'adapter la législation sur les cotisations des sociétés, ou encore d'instaurer une cotisation spécifique pour les pensionnés, ou de jouer sur tout autre dispositif susceptible d'augmenter les recettes de cotisations sociales."

Les pouvoirs conférés au Roi par l'article 7, alinéa 3, du projet doivent par conséquent être définis avec plus de précision, compte tenu notamment du commentaire donné par le fonctionnaire délégué.

Article 24

Les auteurs du projet devront vérifier si la modification projetée de l'article 123, alinéa 1er, de la loi coordonnée n'imposera pas de modifier également l'alinéa 3 du même article dans lequel il est actuellement fait mention du "montant minimum visé à l'alinéa 1er".

Article 27

L'article 126, alinéa 1er, en projet, de la loi coordonnée dispose qu'"en cas de contestation entre les titulaires sur la question de savoir auprès duquel un enfant doit être inscrit comme personne à charge, l'enfant est inscrit par priorité comme personne à charge du titulaire le plus âgé". On peut se demander si cette différence de traitement entre bénéficiaires en fonction de leur âge est dûment justifiée au regard du principe d'égalité et de non-discrimination. À cet égard, le fonctionnaire délégué a fait le commentaire suivant:

"Door de integratie van de kleine risico's is er geen onderscheid meer in rechten tussen de titularissen (onderscheid algemene regeling en zelfstandigenregeling met beperktere rechten) en heeft het in principe geen belang ten aanzien van welke titularis een rechthebbende als ten laste zal worden ingeschreven. De persoon ten laste genereert immers dezelfde rechten als de persoon ten aanzien van wie hij als ten laste werd ingeschreven. In een systeem met verschillende rechten werd de rechthebbende dan ook als persoon ten laste ingeschreven ten aanzien van de titularis met de meeste rechten.

Het principe in een systeem zonder een dergelijk onderscheid is steeds dat van de vrije keuze. Enkel in geval van betwisting tussen de titularissen heeft men een objectief en duidelijk, in alle gevallen toe te passen criterium dienen te gebruiken om een voorrangsregel in te bouwen. Het criterium van de oudste gerechtigde is een objectief criterium dat in alle gevallen op dezelfde wijze kan worden toegepast. Het is bovendien een criterium dat reeds bestond in de vroegere voorrangsregel en dat voor de verzekeringsinstellingen eenvoudig te hanteren is, zonder dat zij bijkomende informatie dienen op te vragen aan de sociaal verzekerden".

Il est recommandé de faire figurer cette justification dans l'exposé des motifs.

OBSERVATIONS DE LÉGISTIQUE

1. Le projet ne mentionne pas toujours correctement l'historique des dispositions légales qu'il entend modifier. On adaptera en conséquence la phrase liminaire des articles du projet mentionnés ci-après, en tenant compte des observations suivantes qui sont formulées à cet égard.

.../...

1.1. L'article 195, § 1er, 2°, de la loi coordonnée a été remplacé par l'arrêté royal du 17 mars 1997 et modifié par les lois des 22 février 1998 et 22 août 2002, l'arrêté royal du 11 mai 2003 et les lois des 27 décembre 2004 et 27 décembre 2005 (article 3 du projet).

1.2. L'article 24 de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, a été remplacé (et non: modifié) par l'arrêté royal du 8 août 1997 (article 4 du projet).

1.3. L'article 32 de la loi coordonnée a encore été modifié par l'arrêté royal du 10 juin 2001, alors que la modification par l'arrêté royal du 5 novembre 2002 n'est plus en vigueur (article 16 du projet).

1.4. L'article 32, alinéa 1er, 15°, de la loi coordonnée a été remplacé par l'arrêté royal du 25 avril 1997, et non pas modifié par la loi du 25 janvier 1999 (article 16, 10°, du projet).

1.5. L'article 32, alinéa 2, de la loi coordonnée a été remplacé par l'arrêté royal (et non: par la loi) du 25 avril 1997 (article 16, 15°, du projet).

1.6. L'article 33 de la loi coordonnée a été modifié par les arrêtés royaux des 18 novembre 1996 et 25 avril 1997 et par les lois des 25 janvier 1999 et 9 juillet 2004 (article 17 du projet).

1.7. L'article 37 de la loi coordonnée a encore été modifié par la loi du 27 décembre 2005, alors que la modification par la loi du 9 juillet 2004 n'est plus en vigueur (article 19 du projet).

1.8. L'article 48, § 2, de la loi coordonnée a encore été modifié par la loi du 22 février 1998 (article 21 du projet).

1.9. L'article 118, alinéa 2, de la loi coordonnée a encore été modifié par la loi du 18 octobre 2004 (article 22 du projet).

.../...

1.10. L'article 174, 9°, de la loi coordonnée a été remplacé par la loi du 20 décembre 1995 (article 28 du projet).

1.11. L'article 191 de la loi coordonnée a été remplacé (et non: modifié) par l'arrêté royal du 12 août 1994 et modifié par la loi (et non: l'arrêté royal) du 27 avril 2005 (article 29 du projet).

1.12. L'article 191, alinéa 1er, 3°, de la loi coordonnée a encore été modifié par les lois des 27 décembre 2004 et 27 décembre 2005 (article 29, 1°, du projet).

1.13. L'article 192 de la loi coordonnée a d'abord été remplacé par l'arrêté royal du 12 août 1994 (article 30 du projet).

1.14. À l'article 192, alinéa 4, de la loi coordonnée, les 1°, a) et 2°, a), ont été remplacés (et non: modifiés) par l'arrêté royal du 25 avril 1997 (article 30 du projet).

1.15. L'article 195 de la loi coordonnée a encore été modifié par l'arrêté royal du 17 mars 1997 et par les lois des 22 août 2002 et 27 décembre 2005 (article 31 du projet).

1.16. L'article 200 de la loi coordonnée a été remplacé par la loi du 22 février 1998 (et non: 2002) et modifié par l'arrêté royal du 17 septembre 2005 (article 33 du projet).

1.17. L'article 201 de la loi coordonnée a été remplacé (et non: inséré) par l'arrêté royal du 12 août 1994 (article 34 du projet).

1.18. L'article 217 de la loi coordonnée a été modifié par les lois des 22 février 1998, 14 janvier 2002 et 22 août 2002 (article 35 du projet).

1.19. L'article 60, alinéa 1er, de la loi du 6 août 1990 relative aux mutualités et aux unions nationales de mutualités, a d'abord été remplacé par la loi du 12 août 2000 (article 41 du projet).

1.20. L'article 60*bis* de la loi du 6 août 1990 relative aux mutualités et aux unions nationales de mutualités, a été inséré par la loi du 12 août 2000, remplacé par la loi du 2 août 2002 et modifié par les lois des 22 décembre 2003 et 27 décembre 2004 (article 42 du projet).

1.21. L'article 60*ter* de la loi du 6 août 1990 relative aux mutualités et aux unions nationales de mutualités, a été inséré par la loi du 12 août 2000 et modifié par la loi du 2 août 2002 (article 43 du projet).

2. Dans un texte continu, il est d'usage d'écrire "euros" au lieu du symbole ISO "EUR".

3. Compte tenu des règles de légistique applicables, on rédigera l'article 18 du projet comme suit:

"L'article 34, alinéa 3, de la même loi, inséré par la loi du 25 janvier 1999, est abrogé".

4. À l'article 23 du projet, on écrira: "..., les mots «à l'article 32, alinéa 1er, 1° à 16° et 20°» sont chaque fois remplacés par les mots ...".

5. À l'article 44 du projet, on rédigera la phrase liminaire comme suit:

"Dans la même loi, l'article 71, abrogé par la loi du 22 décembre 2003, est rétabli dans la rédaction suivante:".

6. À la fin de l'article 52, § 2, du projet, on écrira: "..., à l'exception de l'article 33, qui produit ses effets le 1er juillet 2006".

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. SMETS, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. TISON,	assesseur de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. L. VAN CALENBERGH, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. VAN VAERENBERGH.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME